

**Karamanoğlu Mehmet Bey
Üniversitesi Farklı Bölüm
Öğrencilerinin Anatomi Dersine
Olan Öz-Yeterlilik
Durumlarının Karşılaştırılması**

**Comparing The Karamanoglu
Mehmet University Students'
Self - Ability For Anatomy
Lesson In Diffrent Branches**

Sefa LÖK*
Özden TAŞGIN**
Neslihan LÖK***
Mustafa YILDIZ****

ÖZET

Betimleyici türdeki çalışma Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi 2008–2009 Eğitim-Öğretim yılı güz döneminde yapılmıştır. Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesinde Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik bölümü ve BESYO Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümlerinin 2, 3 ve 4. sınıflarında öğrenim gören ve anatomi dersi almış olan 264 üniversite öğrencinin tamamı araştırmanın evrenini oluşturmuştur.

Araştırmaya 106 Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği öğrencisi ile 158 hemşirelik öğrencisi olmak üzere toplam 264 öğrenci katılmıştır. Öğrencilerin %58.8'i Hemşirelik bölümünde eğitim görmekte , % 41.2'si ise Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümünde eğitim görmektedir.

Hemşirelik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin anatomi dersine olan öz-yeterlilikleri Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümünde öğrenim gören öğrencilerin anatomi dersine olan öz-yeterliliklerinden daha yüksek bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Öğrenciler, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, Hemşirelik, Öz-yeterlilik

Çalışmanın Türü: Araştırma

ABSTRACT

Self-effectiveness-ability which is one of the basic concepts that Bandura thinks it has effect on behavior is one of the components of social-learning concept. Healthy developing programme which has been argued in our country recently was developed by Pender as based on Bandura's social learning concept. This model defines the elements which develop the health and predicted casual mechanism by explaining (Jhonson et al., 1993; Pender, 1987). Self –effectiveness-ability is a concept as spacial faith for condition and sensation. However one's Self–effectiveness-ability sensation helps the speacial expectation for condition (Sherer et al., 1982). Individual mat transfer his or her self–effectiveness-ability sensation to another person. For instance; in a searchment (Chan, 2003) the diabetic children of mothers who have high self–effectiveness-ability sensation is better when compared with the group which has low self-care and self-ability time.

The aim of this searchment to measure the self-ability condition of Karamanoğlu Mehmet Bey University's students' self-ability condition whose branches are physical education and sport academy and nursing and students' who took anatomy lesson self-ability condition. When evalauting the datums SPSS 10.0 programme was used.

This descriptive searchment was carried out Karamanoğlu Mehmet Bey University 2008-2009 Academic year in fall. This searchment includes Karamanoğlu Mehmet Bey University health academy nursing department and physical education and sport academy's students who are at 2, 3. and 4. year at university and 264 students who took anatomy lesson.

Only this school was included because there are 2 school in university which have anatomy lesson. When collecting the datums age and sex which are socio-demographic datums, when measuring the datums involvement to anatomy lesson, positive or negative behaviours in anatomy lesson, prejudice for anatomy lesson which are interrogated in Equal Periodic Likert Anatomy Attitude criterion was carried out. Bahçeci in postgraduate theses, 35 sentence were defined which effects the students' self-ability for anatomy lesson and then they were changed into a criterion which is Equal Periodic Likert style 5 level classification criterion. This criterion was evaluated and it has 30 question in the end. This 30 question had factor analyses, questions whose burden is lower than 0,40 were excluded and finally 26 question is in our hand

Factor 1: Sensation of trust for information saving in anatomy

Factor 2: Being aware of implementation ability about anatomy

Factor 3: Changing the teoric information into life ability

* Arş. Gör., Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi

** Yrd. Doç. Dr., Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi

*** Arş. Gör., Selçuk Üniversitesi

**** Dr., Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi

The developed criterion's inner consistency was calculated as Cronbach alfa (α)=0,75 and it is enough safe to be used in searchment (Bahçeci, 2006).

Searchment's datums were collected by questionnaire which based on student's self-notice in class, crowded area and under supervision of researcher between 17-21 november.

106 physcal education and sport academy students, 158 nursing and total 264 students were included into searchment. The avarage age is 22.79 ± 1.87 in searchment. % 62.2 of participant is woman, % 33.8 is man % 58.8 of participants' branch is nursing, % 23 .0 is at 2. Class, % 18.5 at 3. Class and % 17.3 is at 4. Class, % 41.2 of participant's branch is physcal education and sport academy, % 16.7 second class, % 11.7 third class and % 12.8 4th class students.

Students' self -ağbeylity for anatomy lesson has a difference according to their branch [t (251)= 7.32, p<,01]. Students attitude whose branch is Nursing (X=81.53), physcal education and sport academy students are more positive in self-ability (X=72.63). The most important reason of this can be commented as the idea of students who will be a nurse in the future thinks that their lessons have a connection with anatomy and when they will be a nurse they will be surrounded by anatomy informatons and they will need anatomy information forever. This condition can be commented as there is a connection between the branch and self ability for anatomy lesson.

The first factor which effects the self-ability for anatomy lesson was defined as the trust sensation for information saving in anatomy. In nursing students trust sensation is more higher than (X=79.84) education and sport academy students (X =61.75).

The second factor was defined as being aware of application ability. In nursing the behaviour of being aware of application ability (X=82.61) is more positive than education and sport academy students (X=66,53). Furthermore in nursing students are more positive than education and sport academy students when applying the things they learnt.

The third factor was defined as Changing the teoric information into life ability. Students whose branches are nursing the behaviour of Changing the teoric information into life ability (X= 78.37) is more positive than education and sport academy students (X=63.77). Nursing students can apply an information which they learnt theoretically easily when they are compared with the education and sport academy students. The difference between the ability of transferring the therotical information from the class to real life is defined as meaningfully (p<,05).

According to Altunçekiç and et al searchment, Science, math and class teachership's candidates have some difference for science teaching in self-ability faith (F=13,652; p<0,01). Scientist candidates thinks they have more chance than other teachers. The most important reason of this that they take their lesson about science and when they are a scientist they think they are the teacher of that branch. This condition can be defined as they have more self-ability in science. In our study nursing students' self-ability condition for anatomy lesson is beter th Altunçekiç an physcal education and sport academy students' condition. We can say that it is consistent with and ark's searchment.

In this study the self-ability of nursing students and physcal education and sport academy students for anatomy lesson was studied. Nursing students' self ability condition is beter than physcal education and sport academy students' condition according to study. Nursing students' high self-ability sensation can be commented as it will be used every area of life. Physcal education and sport academy students did not take anatomy lesson as nursing students took but they will need information which they learnt from this lesson in their occupational life.

As in other searchments the sensation of self-ability is an important feature (Koray, 2003; Yaman, 2003). An individual whose self-ability sensation is high about an ordinary event,they struggle more harder to carry out their duty. When they have some problem, they struggle until give an end to that problem (Dorman, 2001; Ritter et al., 2001). Todays it is an important factor that just like in every area in nursing and physcal education and sport academy there is a need for high self-ability sensation.

Keywords : students, physcal education and sport academy, nursing, self-ability.

The type of research: Research

GİRİŞ

Bandura'nın davranış üzerine etkili olduğunu düşündüğü temel kavramlardan biri olan öz-etkililik-yeterlik, sosyal öğrenme kuramının temel bileşenlerinden birisidir. Son yıllarda ülkemizde tartışılmaya başlanan "Sağlığı Geliştirme Modeli" Pender tarafından Bandura'nın sosyal öğrenme kuramından temel alınarak geliştirilmiştir. Bu model, sağlığı geliştirici unsurları ve tahmin edilen nedensel mekanizmaları açıklayıp tanımlamaktadır (Jhonson et al., 1993; Pender, 1987). Bu modelde bireyin öz-etkililik-yeterlik algısının sağlığı geliştiren davranışların başlatılması ve sürdürülmesinde önemli bir belirleyici olduğu vurgulanmaktadır (Jhonson et al., 1993; Palank, 1991; Pender, 1987).

Öz-etkililik ya da Senemoğlu (2005) tarafından adlandırıldığı gibi öz-yeterlik (self-efficacy), bireyin davranışları üzerinde etkili olan bilişsel algılama faktörlerinden birisidir (Jhonson et al., 1993; Palank, 1991; Pender, 1987). Bireyleri sağlığa zarar veren olumsuz davranışlardan koruyup, sağlığı geliştiren olumlu davranışlar kazandırmaya çalışan hemşirelerin, bireyin davranışları üzerinde davranış sürecini kontrol ederek etkili olan bu bilişsel-algisal faktöre ilişkin bilgisinin olması önemlidir (Akasayan ve Gözüm, 1998).

Bandura (1982)'ya göre öz yeterlik, davranışların oluşmasında etkili olan bir niteliktir. Diğer bir deyişle, bireyin gelecekte karşılaşılabileceği güç durumların üstesinden gelmede ne derece başarılı olabileceğine ilişkin kendi hakkındaki yargısı, inancıdır (Aşkar ve Umay, 2001). Öz-yeterlik bireyin becerilerinin bir fonksiyonu değildir. Bireyin becerilerini kullanarak yapabildiklerine ilişkin yargılarının bir ürünüdür. Öz-

yeterlik, yaşantılar aracılığıyla gelişir. Kişi kendi eylemlerinin etkililiğini değerlendirir, bu eylemleri başka kişilerin eylemleri ile kıyaslar. Bu bireyin çevresindeki insanlar tarafından bireye, davranışlarının belli standartları ne ölçüde karşıladığı söylenir. Yetenekli olduğuna inanan bir birey (yetenekli olmasa bile) pozitif bir öz-yeterlik duygusu geliştirir. Zıt olarak, öz-yeterlik duygusu zayıf olduğunda bu bireyler daha etkisiz davranışlar sergileme eğilimindedirler (Bjorklund, 1995). Öğretme yeterliği (Teaching efficacy), bir öğretmenin, öğrenmede zorluk çeken çocuklarda bile başarıyı yakalayabileceğine dair inancıdır. Öğretme yeterliği, öğretmenin öğrenci başarısı ile ilişkili olan birkaç kişisel özelliğinden ortaya çıkar (Chan, 2003)

Öz-etkililik-yeterlik esasen duruma özel inanç ve algı olarak kavramlaşmıştır. Bununla birlikte, bireyin genel öz-etkililik-yeterlik algısı duruma özel beklentisine de katkıda bulunur (Sherer et al., 1982). Birey öz-etkililik-yeterlik algılarını bir başkasına aktarabilir. Örneğin; yapılan bir çalışmada (Chan, 2003) öz-etkililik-yeterlik algısı yüksek olan annelerin diabetik çocuklarının öz-bakım ve kendi kendine idare süreçlerinin düşük olan gruba göre oldukça iyi olduğu bulunmuştur.

Birçok araştırmacı “yeterlilik teorisi”ni eğitime uyarlamışlardır (Anderson et al., 2004; Dorman, 2001; Santiago and Einerson, 1998; Wenner, 2001). Bandura’nın öz-yeterlik ve sonuç beklentisi olarak bileşenlerine ayırdığı teori, bu araştırmacılara göre, “bireysel öğretme yeterliliği ve genel öğretme yeterliliği” olarak tanımlanır. Bu iki eğitimsel yapının ortaya konmasında Schriver and Czerniak (1999), şu şekilde bir yorum geliştirmişlerdir: “Eğitimde öz-yeterlik algısı genellikle öğretmenin, öğrencinin başarı düzeyi ve davranışlarında pozitif değişiklikler meydana getirmesi ile ilgili olarak kendi öğretme yeteneğine olan inancı olarak tanımlanabilir.” Öz-yeterlik aynı zamanda sınıf organizasyonu, eğitim stratejileri, soru sorma teknikleri, bir görevi yerine getirmede sabırlı davranma düzeyi, yenilik ve risk alma dereceleri, öğrenciler için öğretmen dönütleri, öğrencinin görevi zamanında yerine getirmesindeki idare ve kontrol taktikleri ile ilgilidir (Kushner, 1993). Eğitimde sonuç beklentisi ise; herhangi bir öğretmenin, bütün diğer faktörlere rağmen, öğrencinin öğrenmesini etkileyebileceğine olan inancıdır (Lorsbach and Jinks, 1999:159; Schriver and Czerniak, 1999:23). Öğrencilerin derslerdeki başarılarını derslere olan öz-yeterlilikleri doğru orantılı olarak etkilemektedir.

Bu çalışmanın amacı, Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi Beden eğitimi ve spor öğretmenliği ve hemşirelik bölümünde okuyan ve anatomi dersi almış öğrencilerin anatomi dersine olan öz-yeterlilik durumlarını ölçmektir.

Araştırmanın Sınırlılıkları:

1. Karamanoğlu Mehmet Bey üniversitesinde anatomi dersi alan Hemşirelik ve Beden eğitimi ve spor öğretmenliği 2.,3. ve 4. sınıfta öğrenim gören öğrenciler ile sınırlıdır.
2. Anatomi dersi ile sınırlıdır.

Hipotez:

Anatomi dersi alan üniversite öğrencilerinin bu derste başarılarının düşük olduğu görülmüştür. Bu durumla da öğrencilerin anatomi dersine olan öz-yeterlilik durumlarının etkili olabileceği düşünülmektedir.

YÖNTEM

Araştırmanın türü ve yeri: Betimleyici türdeki çalışma Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi 2008–2009 Eğitim-öğretim yılı güz döneminde yapılmıştır.

Araştırmanın çalışma grubu: Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesinde Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik bölümü ve BESYO Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümlerinin 2, 3 ve 4. sınıflarında öğrenim gören ve anatomi dersi almış olan 264 üniversite öğrencinin tamamı araştırmanın evrenini oluşturmuştur. Birinci aşamada yüksekokullardaki tüm öğrenciye ulaşılması hedeflenmiştir. Araştırmaya 106 Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği öğrencisi ile 158 Hemşirelik öğrencisi olmak üzere toplam 264 öğrenci katılmıştır. Üniversitede anatomi dersi alan 2 okul olduğu için sadece bu okullar araştırma kapsamına alınmıştır.

Veri toplama yöntemi ve araçları: Verilerin toplanmasında öğrencilere sosyodemografik verilerden yaş ve cinsiyet, ölçekte ise; anatomi dersine bağlılık, anatomi dersinde sergilenen olumlu ve olumsuz

davranışlar, anatomi dersine ilişkin ön yargılar ve anatomi dersinin gerekliliğine olan inancın sorgulandığı Eşit Aralıklı Likert Anatomi Tutum ölçeği uygulanmıştır.

Bahçeci (2006) doktora tezinde, öğrencilerin anatomi dersine ilişkin öz yeterliğini etkilediği düşünülen 35 cümle belirlenip bunlar Eşit Aralıklı Likert tipi beşli derecelendirme ölçeğine dönüştürülmüştür. Geliştirilen ölçek yapı ve kapsam geçerliği açısından değerlendirilmek üzere uzman görüşü alınarak bazı maddelerin ifadeleri değiştirilirken, bazıları tamamen çıkarılarak 30 maddeye indirgenmiştir. Bu 30 maddeye faktör analizi uygulanmış, yükleri 0,40'tan düşük olan maddeler ölçekten çıkarılmış ve 26 madde kalmıştır Bunlar;

FAKTÖR 1: Anatomide bilgi birikimine güven duygusu

FAKTÖR 2: Anatomi konusundaki uygulama becerisinin farkında olma

FAKTÖR 3:Anatomide teorik bilgiyi yaşam becerisine dönüştürme

Geliştirilen ölçeğin iç tutarlığı Cronbach alfa(α)=0,75 olarak hesaplanmış yeterli güvenilirlik sağladığı gerekçesiyle, ölçek araştırmada kullanılmıştır (Bahçeci 2006).

Araştırma verileri 17-21 Kasım 2008 tarihleri arasında sınıf içinde, toplu halde ve araştırmacıların denetiminde öğrencilerin öz-bildirimine dayalı olarak anket yöntemi ile toplanmıştır.

Bağımsız değişkenler: Yaş, cinsiyet ve okudukları bölüm ve kaçınıcı sınıfta oldukları

Bağımlı değişkenler: Ölçekte yöneltilen 26 soru

İstatistiksel analizler: Verilerin analizinde sayı yüzde dağılımları ve t testi kullanılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde SPSS 10.0 programından yararlanılmıştır.

BULGULAR VE TARTIŞMA

Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması 22.79 ± 1.87 'dir. Öğrencilerin % 66.2'si Bayan ve % 33.8'i ise erkek olarak bulunmuştur. Öğrencilerin %58.8'i hemşirelik bölümünde olup; % 23.0'ı 2. sınıf, % 18.5'i 3. sınıf ve %17.3'ü 4. sınıfta eğitim görmekte , % 41.2'si ise beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümünde olup; % 16.7'si 2. sınıf, % 11.7'si 3. sınıf ve %12.8'i ise 4. sınıfta eğitim görmektedir.

Tablo 1. Hemşirelik ve beden eğitimi öğretmenliği bölümlerinin anatomi dersi öz-yeterlilik puanlarının t testi sonuçları

Ölçüm	Yöntem	N	$\bar{X}(\text{ort})$	S	sd	t	P
Öz- yeterlilik	Beden Eğitimi Öğr	106	72.63	10.75	251	7.32	0.01*
	Hemşirelik	158	81.53	6.58			
	Toplam	264	77.08	9.83			

*p<,01 anlamlı

Tablo 1 incelendiğinde görüldüğü gibi, öğrencilerin anatomi dersine yönelik öz-yeterlilik farklı bölümlerde eğitim görmelerine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir [t (251)=7.32, p<,01]. Hemşirelik bölümü öğrencilerinin tutumu ($\bar{X} = 81.53$) Beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencilerinin öz-yeterlilik durumundan ($\bar{X} = 72.63$) daha olumludur. Bunun temel nedeni, hemşirelik mesleği adaylarının derslerini ağırlıklı olarak anatomi ile bağlantılı olarak görmeleri ve mesleğe atıldıklarında kendilerini anatomi bilgileri içerisinde bulacakları ve tüm meslek hayatları boyunca anatomi bilgilerine sürekli ihtiyaç duyacakları düşüncesidir şeklinde yorumlanabilir. Bu sonuç eğitim alınan bölüm ile anatomi dersi öz-yeterlilik durumu arasında anlamlı bir ilişki olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 2. Öğrencilerin okudukları bölümlere göre anatomi dersi öz-yeterlilik puanlarının faktörlere göre t testi sonuçları

Öz-yeterlilik faktörleri	Grup	N	X	S	Sd	T	P
1.Anatomide Bilgi birikimine güven duygusu	Beden Eğitimi Öğr	106	61.75	10.53	251	4.23	,002*
	Hemşirelik	158	79.84	6.84			
	Toplam	264	70.79	9.72			
2.Anatomi konusundaki uygulama becerisinin farkında olma	Beden Eğitimi Öğr	106	66.53	13.27		5.28	,000*
	Hemşirelik	158	82.61	7.06			
	Toplam	264	74.57	12.74			
3.Anatomide teorik bilgiyi yaşam becerisine dönüştürme	Beden Eğitimi Öğr	106	63.75	11.86		2.97	,000*
	Hemşirelik	158	78.37	7.84			
	Toplam	264	71.06	11.38			

*p<,01 anlamlı

Tablo 2’de t- Testi sonuçlarını içeren bulgular incelendiğinde; anatomi dersine öz-yeterliliği etkileyen birinci faktör, “Anatomide bilgi birikimine güven duygusu” olarak belirlenmiştir. Tablo 2’de de görüldüğü gibi, öğrencilerin anatomide bilgi birikimine güven duyması farklı bölümlerde öğrenim görme ile anlamlı bir farklılık göstermektedir [t (251)=4.23, p<,05]. Hemşirelik bölümünde öğrenim gören öğrenciler anatomide bilgi birikimine güven duygusu (X =79.84) bakımından beden eğitimi bölümünde okuyan öğrencilere göre (X =61.75) daha olumludur.

Anatomi dersine ilişkin öz yeterliği etkileyen ikinci faktör “Uygulama Becerisinin Farkında Olma” olarak belirlenmiştir. Tablo 2’nin ikinci kısmında da görüldüğü üzere, öğrencilerin Uygulama Becerisinin Farkında Olma davranışları farklı bölümlerde öğrenim görme ile anlamlı bir farklılık göstermektedir [t (251)=5.28, p<,05]. Hemşirelik bölümünde öğrenim gören öğrenciler Uygulama Becerisinin Farkında Olma davranışı (X =82.61) bakımından beden eğitimi bölümünde okuyan öğrencilere göre (X =66,53) daha olumludur. Ayrıca hemşirelik bölümü öğrencileri öğrendiklerini uygulayabileceğinden beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencilerine oranla daha emindirler.

Anatomi dersine ilişkin öz yeterliği etkileyen üçüncü faktör “Teorik Bilgiyi Yaşam Becerisine Dönüştürme” olarak belirlenmiştir. Tablo 2’nin üçüncü bölümünde görüleceği gibi, öğrencilerin Teorik Bilgiyi Yaşam Becerisine Dönüştürme davranışları farklı bölümlerde öğrenim görmelerine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir [t (251)=2,97 , p<,05]. Hemşirelik bölümü öğrencileri Teorik Bilgiyi Yaşam Becerisine Dönüştürme davranışı (X = 78.37) bakımından beden eğitimi öğretmenliği bölümündeki öğrencilere göre (X =63.77) daha olumludur. Hemşirelik bölümündeki öğrenciler, beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencilerine oranla teorik olarak öğrendiği bir bilgiyi hayata daha başarılı bir şekilde uygulayabilmektedirler. Teorik bilgiyi sınıf ortamından alıp gerçek hayata aktarma becerileri arasındaki fark istatistiksel olarak da anlamlı bulunmuştur (p<,05).

Altunçekiç ve ark (2005) yaptıkları araştırmaya göre; Fen Bilgisi, Matematik ve Sınıf Öğretmenliği adaylarının fen öğretimine yönelik öz-yeterlik inançlarının anlamlı düzeyde farklılaştığı görülmüştür (F=13,652; p<,01). Fen Bilgisi öğretmen adayları, fen öğretimi konusunda kendilerini diğer anabilim dallarında eğitim gören öğretmen adaylarına göre daha yeterli görmektedirler. Bunun temel nedeni, Fen Bilgisi Öğretmenliği adaylarının derslerini ağırlıklı olarak fen bilgisi alanından görmeleri ve mesleğe atıldıklarında bu alanın öğretmenliği olma düşüncesidir. En düşük öz-yeterlik inanca sahip olan öğretmen adayları ise Sınıf Öğretmenliği adaylarıdır. Bu durum, fen bilgisi hakkında kendilerini yeterli görmemelerinin nedeni olabilir şeklinde yorumlanmıştır. Bizim çalışmamızda da hemşirelik bölümü öğrencilerinin anatomi dersine yönelik öz-yeterlilik durumlarının beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümündeki öğrencilere göre puan ortalamaları yüksek çıkmıştır. Bu yönüyle Altunçekiç ve ark çalışmaları ile uyumluluk göstermiştir şeklinde yorumlayabiliriz.

SONUÇ

Yaptığımız araştırmada hemşirelik bölümü öğrencileri ile Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümü öğrencilerinin anatomi dersine olan öz-yeterlilikleri incelenmiştir. Hemşirelik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin anatomi dersine olan öz-yeterlilikleri Beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümünde öğrenim gören öğrencilerin anatomi dersine olan öz-yeterlilikleri daha yüksek bulunmuştur. Hemşirelik bölümü öğrencilerinin öz-yeterlilik algısının yüksek olması mesleki hayatın her alanında kullanılacak olması olarak yorumlanabilir. Ancak beden eğitimi ve spor öğretmenliği öğrencileri de hemşirelik bölümü öğrencileri kadar yoğun olarak anatomi dersi ile karşılaşmalar da onlar da mesleklerinin belli dönemlerinde bu derste öğrendikleri bilgilere gereksinim duyacaklardır.

Yapılan diğer çalışmalarda da belirtildiği gibi öz-yeterlilik algısı, üzerinde önemle durulması gereken bir özelliktir (Koray, 2003; Yaman, 2003). Herhangi bir durumla ilgili olarak öz-yeterlilik algısı üst düzeyde olan bireyler, üstlendikleri görevi başarmak için daha fazla çaba sarf ederler. Engellerle karşılaştıklarında, sorunu çözüme kadar mücadele ederler (Dorman, 2001; Ritter et al., 2001). Günümüzde, her alanda ve derste olduğu gibi hemşirelik ve beden eğitimi öğretmenliği alanlarında da öğrencilerin öz-yeterlilik algısının yüksek olması büyük önem taşımaktadır.

KAYNAKLAR

- Aksayan, S. ve Gözüm, S. (1998). *Olumlu Sağlık Davranışlarının Başlatılması ve Sürdürülmesinde Öz etkililik Algısının Önemi*. Cumhuriyet Üniversitesi HYO Dergisi, 2: 35-42.
- Altunçekiç, A., Yaman, S. ve Koray, Ö. (2005). *Öğretmen adaylarının öz-yeterlilik inanç düzeyleri Ve problem çözme becerileri üzerine bir Araştırma (Kastamonu ili örneği)* Kastamonu Eğitim Dergisi Cilt:13 No:1, 93-102.
- Anderson, MA., Dragsted, S., Evans, RH., and Sørensen, H. (2004). *The Relationship Between Changes in Teachers' Selfefficacy Beliefs and the Science Teaching*. Journal of Science Teacher Education. Volume 15, Number 1, February.
- Aşkar, P., Umay, A. (2001). *İlköğretim Matematik Öğretmenliği Öğrencilerinin Bilgisayarla İlgili Öz-yeterlilik Algısı*, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 21:1-8.
- Bahçeci, D. (2006). *Anatomi Dersinde Portfolyo Kullanmanın Öğrencilerin Bilişsel ve Duyuşsal Özellikleri Üzerine etkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Bandura, A. (1982). "Self-efficacy Mechanism in Human Agency", *American Psychologist*, 37 (2), 122-147.
- Bjorklund, DF. (1995). *Children's Thinking: Developmental Function and Individual Differences*, Brooks/Cole Pub.,
- Chan, D.W. (2003). *Multiple intelligences and perceived self-efficacy among Chinese secondary school teachers in Hong Kong*, *Educational Psychology*, 23(5), 521-533
- Dorman, JP. (2001). *Associations Between Classroom Environment And Academic Efficacy*, *Learning Environments Research* 4, 243-257.
- Johnson, J. L.; Ratner, Pamela A.; Bottorff, Joan L.; Hayduk, Leshe A. (1993). *An exploration of Pender's Health Promotion Model using Lisrel*, *Nursing Research*, 42 (3), 132-37.
- Koray, Ö. (2003). *Yaratıcı Düşünceye Dayalı Fen Öğretiminin Öğretmen Adaylarının Öz Yeterlilik, Yaratıcılık ve Problem Çözme Düzeylerine Etkisi*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kushner, SN. (1993). *Teacher Efficacy And Pre-Service Teachers: A Construct Validation, Paper Presented at the Annual Meeting of the Eastern Educational Research Association in Clearwater*, February 17-22, Clearwater Beach, FL, USA.
- Lorsbach, AW., Jinks, JL. (1999). *Self-Efficacy Theory And Learning Environment Research*, *Learning Environments Research*, 2, 157-167.
- Palank, CL. (1991). *Determinants of health promotive behavior*, *Nurs Clin North Am*, 26(4), 815-31.
- Pender, NJ. (1987). *Health Promotion in Nursing Practice*, 2nd edition, Appleton&Lange, USA.
- Ritter, J., Boone, W., Rubba, P. (2001). *Development of An Instrument To Assess Prospective Elementary Teacher Self- Efficacy Beliefs About Equitable Science Teaching And Learning (SEBEST)*, *Journal of Science Teacher Education*, 12(3), 175-198.

Santiago, AM., Einerson, MK. (1998). *Background Characteristics As Predictors Of Academic Self-Confidence And Academic Self-Efficacy Among Graduate Science And Engineering Students*, Research in Higher Education, 39(2), 163-198.

Schrifer, M., Czerniak, CM. (1999). *A Comparison of Middle And Junior High Science Teachers Levels of Efficacy And Knowledge of Developmentally Appropriate Curriculum And Instruction*, Journal of Science Teacher Education, 10(1), 21-42.

Senemoğlu, N. (2005). *Gelişim Öğrenme ve Öğretim – Kuramdan Uygulamaya*, Ankara: Gazi Kitabevi.

Sherer, M., Maddux, JE., Mercandante, S., Prenticedunn, B., Jacobs, B. and Rogers, RW. (1982). *“The Self-Efficacy Scale: Construction and Validation”*, Psychol Reports., 51: 663-671.

Wenner, G. (2001). *Science and mathematics efficacy beliefs held by practicing and prospective teachers: a 5-year perspective*, Journal of Science Education and Technology, 10(2), 181-187.

Yaman, S. (2003). *Fen Bilgisi Eğitiminde Probleme Dayalı Öğrenmenin Öğrenme Ürünlerine Etkisi*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.